

ROVDJUREN STOR INKOMSTKÄLLA

■ Samebyarna tjänar nästan lika mycket på rovdjursättning som på slakt. I år beräknas slakten inbringa 76,6 miljoner – för renar som rovdjuren tar blir inkomsten över 60 miljoner kronor.

SVAMP RISKERAR SKUMMIGARE ÖL

■ Regn och blomning har orsakat stora problem med svampangrepp på malkornet. Angreppet kan leda till att ölen får mer skum än vanligt. Ölen säkras genom import av friska malkorn.

Riksantikvarieämbetet föreslår att Forsa gillestuga, samt en del av området, ska bli statligt byggnadsminne.

FOTO: STEFAN WESTERLUND

Kyrkorådets ordförande Lars-Olof Widell välkomnar förslaget. – Då säkerställs det att det bevaras, det vore roligt.

Byggnader som är byggnadsminne får varken rivas, flyttas, byggas om eller byggas till.

Stenhuset har 1,2 meter tjocka väggar av gråsten med inslag av tegel.

Skydd för mytomspunnet hus

FORSA Forsa gillestuga ska bli byggnadsminne, föreslår Riksantikvarieämbetet. Byggnaden, som sägs vara det äldsta profana stenhuset i Norrland, är mytomspunnen. Både Forsa-Högs församling och Hälsinglands museum är positiva till förslaget.

Den samlade bebyggelsen som än i dag finns kring Forsa kyrka vittnar om den tid då kyrkan och prästgården var socknens offentliga och kyrkliga centrum. Hela miljön är kulturhistorisk

värdefull, men framför allt stenhuset.

– Hela miljön är fantastisk, men gillestugan är i en klass för sig. Det är en väldigt spännande byggnad för vi vet inte så mycket om den, säger Anna-Karin Martinsson, antikvarie vid Hälsinglands museum.

Hon tillägger att man under flera hundra år har funderat på vad den har använts till, om det kanske var Forsas första kyrka eller sakristia, en del av ett försvarstorn eller helt enkelt en tiondebod.

– Det har spekulerats mycket om det. Att det var

någon form av tiondebod tror jag mest på, säger hon.

Förutom att man inte är säker på vad den har använts till så är det oklart exakt när byggnaden uppfördes, som sägs vara Norrlands äldsta icke-religiösa stenhus. Men redan 1660 nämndes det i kyrkans räkenskaper att huset var i dåligt skick. I mitten av 1700-talet fanns planer på att riva byggnaden, men i stället renoverades den.

1968 restaurerades huset grundligt utvändigt och invändigt och nu föreslås det alltså bli statligt byggnads-

minne, vilket är det högsta skyddet en byggnad kan få.

– Det är jättebra. Det är bra att den blir säkrad och skyddad för framtiden, säger Anna-Karin Martinsson.

Även Lars-Olof Widell, ordförande för kyrkorådet i Forsa-Högs församling, välkomnar förslaget.

– Då säkerställs det att huset bevaras, det vore roligt, säger han.

Han visar runt i byggnaden, som nästan är kvadratisk och har två våningar samt en källare. Tittar man ut genom övervåningens

fönster har man bra utsikt över sjön respektive Forsa kyrka. Vi tittar oss omkring i rummet.

– Du ser vilka tjocka väggar de hade, säger Lars-Olof Widell.

Stenhuset ägs i dag av Riksantikvarieämbetet, men många av deras fastigheter ska föras över till Statens fastighetsverk eller en annan huvudman.

– Det är anledningen till att vi går ut med det nu, förklarar Jan Karlsson, första antikvarie vid Riksantikvarieämbetet.

Det handlar om att ga-

rantera någon form av skydd även när byggnader med höga kulturhistoriska värden får en annan ägare. En möjlighet är att skydda dem som statligt byggnadsminne, för då får de inte rivas, flyttas eller byggas om.

Förslaget har skickats till regeringen, men när det tas ett beslut i frågan är omöjligt att säga.

– Det kan ta lång tid, säger Jan Karlsson.

ALEXANDRA SIEVERS

0650-355 38

alexandra.sievers@ht.se